2019/2020
69. ročník Matematickej olympiády *Zadania úloh výberového sústredenia*

1. [C1] Alexandra a Benjamín stavajú stenu na ploche $1 \times m$ políčok. Striedavo umiestňujú tehly, pričom Alexandra umiestňuje zelené tehly a Benjamín červené. Začína Alexandra. Výška steny nikdy nesmie presiahnuť n a v momente, keď je umiestnených $m \times n$ tehiel, hra končí. Alexandra vyhrá, ak sa jej podarilo vytvoriť riadok pozostávajúca iba zo zelených tehiel; inak vyhrá Benjamín. Nájdite všetky dvojice (m, n), pre ktoré vie Alexandra zaručene vyhrať, nech hrá Benjamín ľubovoľne.

2. [G2] Je daný ostrouhlý trojuholník ABC s pätami výšok D, E, F po rade z vrcholov A, B, C. Označme ω_B a ω_C kružnice vpísané trojuholníkom BDF a CDE. Ďalej označme M a N po rade dotykové body ω_B a ω_C s úsečkami DF a DE. Priamka MN pretína kružnice ω_B a ω_C po rade v bodoch $P \neq M$ a $Q \neq N$. Dokážte, že $|MP| = |NQ|$.

3. [A3] Nech $n \geqq 2$ je kladné celé číslo a $a_1, \ldots, a_n$ sú reálne čísla so súčtom 0. Definujme množinu A nasledovne:

$$A = \{(i, j);\ |;\ 1 \leqq i < j \leqq n,\ |a_i - a_j| \geqq 1\}.$$

Dokážte, že ak je množina A neprázdna, tak

$$\sum_{(i,j)\in A} a_i a_j < 0.$$

4. [A1] Pre všetky celé čísla $n > 1$ nájdite všetky nekonštantné polynómy $P(x)$ s reálnymi koeficientami, ktoré pre všetky reálne čísla x spĺňajú

$$P(x) \cdot P(x^2) \cdots P(x^n) = P\left(x^{\frac{1}{2}n(n+1)}\right).$$

5. [N2] Nájdite všetky trojice (a, b, c) kladných celých čísel spĺňajúcich $a^3 + b^3 + c^3 = (abc)^2$.

6. [G3] Body X a Y ležia vnútri strán AB a AC ostrouhlého trojuholníka ABC tak, že obraz priamky BC v osovej súmernosti podľa priamky XY je dotyčnica ku kružnici ω opísanej trojuholníku AXY. Označme O stred kružnice opísanej trojuholníku ABC. Dokážte, že kružnica opísaná trojuholníku BCO sa dotýka ω.

7. [A0] Nech $f : \mathbb{Z} \to \mathbb{Z}$ je funkcia taká, že pre všetky celé čísla x a y platí

$$f(f(x) - y) = f(y) - f(f(x)).$$

Dokážte, že funkcia f je ohraničená.

8. [N0] Pre kladné celé číslo N označme $f(N)$ počet usporiadaných dvojíc kladných celých čísel (a, b) takých, že číslo

$$\frac{ab}{a+b}$$

je celé a je deliteľom N. Dokážte, že pre každé kladné celé číslo n platí, že $f(n)$ je druhá mocnina celého čísla.

9. [G0] V ostrouhlom trojuholníku ABC pretína os vnútorného uhla BAC stranu BC v bode D. Os úsečky AD pretína kružnicu opísanú trojuholníku ABC v bodoch E a F. Dokážte, že kružnica opísaná trojuholníku DEF sa dotýka BC.

10. [C0] V mestečku Výberkovo existujú tri školy A, B, C, pričom každú navštevuje aspoň jeden študent a každý študent navštevuje práve jednu školu. Pre ľubovoľnú trojicu študentov takých, že jeden navštevuje A, jeden navštevuje B a jeden navštevuje C, platí, že nejakí dvaja z nich sa poznajú a nejakí dvaja z nich sa nepoznajú. Dokážte, že aspoň jedno z nasledovných tvrdení je pravdivé:
(i) Nejaký študent z A pozná všetkých študentov z B.
(ii) Nejaký študent z B pozná všetkých študentov z C.
(iii) Nejaký študent z C pozná všetkých študentov z A.

11. [N1] Nájdite všetky možné hodnoty výrazu $a^3+b^3+c^3-3abc$, kde a, b, c sú nezáporné celé čísla.

12. [A2] Nech $u_1, \ldots, u_{2020}$ sú reálne čísla spĺňajúce

$$u_1 + \ldots + u_{2020} = 0,$$
$$u_1^2 + \ldots + u_{2020}^2 = 1.$$

Označme $a = \min\{u_1, \ldots, u_{2020}\}$ a $b = \max\{u_1, \ldots, u_{2020}\}$. Dokážte, že

$$ab \leqq -\frac{1}{2020}.$$

13. [C3] Na stole leží 69 prázdnych krabíc $K_1, \ldots, K_{69}$. Máme k dispozícii neobmedzené množstvo guľôčok. Je dané celé číslo n. Anastázia a Bartolomej hrajú nasledovnú hru: V prvom kole Anastázia vezme n guľôčok a rozdelí ich do 69 krabíc podľa svojho priania. Každé ďalšie kolo pozostáva z nasledovných krokov:

(a) Bartolomej si zvolí celé číslo i spĺňajúce $1 \leqq i \leqq 68$ a rozdelí krabice na dve skupiny $K_1, \ldots, K_i$ a $K_{i+1}, \ldots, K_{69}$.

(b) Anastázia si vyberie jednu z týchto skupín, pridá po jednej guľôčke do každej krabice z vybratej skupiny a odstráni po jednej guľôčke z každej krabice z druhej skupiny.

Bartolomej vyhráva, ak na konci nejakého kola zostane nejaká krabica prázdna. Nájdite najmenšie n také, že Anastázia vie zabrániť Bartolomejovi vo víťazstve.

14. [G1] Je daný trojuholník ABC. Kružnica Γ prechádzajúca bodom A pretína úsečky AB a AC po rade v jej vnútorných bodoch D a E, a tiež pretína úsečku BC v jej vnútorných bodoch F a G tak, že F leží medzi B a G. Dotyčnica ku kružnici opísanej BDF v F a dotyčnica ku kružnici opísanej CEG v G sa pretínajú v bode T. Predpokladajme, že $A \neq T$. Dokážte, že $AT \parallel BC$.

15. [C2] Je daná množina n cukríkov, pričom každý váži aspoň 1 gram, a ich celková váha je $2n$ gramov. Dokážte, že pre každé reálne číslo r spĺňajúce $0 \leqq r \leqq 2n-2$ vieme vybrať cukríky, ktorých celková váha je aspoň r gramov, avšak najviac $r+2$ gramov.

16. [N3] Nech $\mathbb{Z}_{>0}$ označuje množinu kladných celých čísel. Je daná kladná celočíselná konštanta K. Nájdite všetky funkcie $f\colon \mathbb{Z}_{>0} \to \mathbb{Z}_{>0}$ také, že pre všetky kladné celé čísla a, b spĺňajúce $a+b>K$ platí

$$a + f(b) \mid a^2 + bf(a).$$